

**Ուսումնական հաստատության ուսուցչի թափուր տեղը համալրելու մրցույթի  
անցկացման բանավոր փուլի  
ՀԱՐՑԱՇԱՐ**

1. Ղարոցում աշխատող կենսաբանության ուսուցիչը կարող է զբաղեցնել քիմիայի ուսուցչի թափուր պաշտոնը:
  - Կարող է, եթե ունի նաև քիմիայի ուսուցչի որակավորում կամ՝ բարձրագույն կրթություն և վերջին տասը տարվա ընթացքում մանկավարժական գործունեության առնվազն 5 տարվա աշխատանքային ստաժ:
  - «Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդվ. 26, մաս 1
2. Հանրակրթական դպրոցում կրթական գործունեության արդյունավետ կազմակերպման, ինչպես նաև զարգացման ծրագրերին աջակցելու և համայնքի հետ արդյունավետ համագործակցություն ապահովելու նպատակով ինչպիսի խորհրդակցական մարմիններ են ձևավորվում:
  - մանկավարժական խորհուրդ
  - առարկայական մեթոդական միավորումներ
  - ծնողական խորհուրդ
  - աշակերտական խորհուրդ
  - հոգաբարձուների խորհուրդ

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 77
3. Բացի մանկավարժներից, ովքե՞ր կարող են ընդգրկվել դպրոցի մանկավարժական խորհրդի կազմում:
  - **խորհրդակցական մարմինների ներկայացուցիչները:**

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 78.1
4. Ո՞ր մարմիններն են առաջադրում կառավարման խորհրդի անդամների թեկնածուներ.
  - մանկավարժական խորհուրդը.
  - ծնողական խորհուրդը.
  - տարածքային կառավարման մարմինը, նախարարությունը և տեղական ինքնակառավարման մարմինը:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 53
5. Ե՞րբ և ի՞նչ ժամկետով է կազմավորվում մանկավարժական խորհուրդը:
  - Մանկավարժական խորհուրդը կազմավորվում է մանկավարժական կոլեկտիվի օգոստոսյան առաջին նիստում: Մանկավարժական խորհուրդը ձևավորվում է տնօրենի հրամանով՝ մեկ ուսումնական տարի ժամկետով:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 78
6. Ո՞րտեղ է արձանագրվում մանկավարժական խորհրդի անվանական կազմը:

- Մանկավարժական խորհրդի անվանական կազմը արձանագրվում է մանկավարժական խորհրդի արձանագրությունների մատյանում:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 78

7. Ի՞նչ սկզբունքներով է ձևավորվում մանկավարժական խորհրդի կազմը:

- քառասուն մանկավարժներից ավելի համակազմ ունեցող հանրակրթական դպրոցի մանկավարժական խորհրդի կազմում ընդգրկվում են՝ տնօրենը, ուսումնական և դաստիարակչական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալները, առարկայական մեթոդական միավորումների նախագահները, դասղեկները, ծնողական խորհրդի, հոգաբարձուների խորհրդի մեկական ներկայացուցիչներ, արհմիութենական կոմիտեի նախագահը, առարկայական մեթոդական միավորումների կողմից առաջադրված 3-5 մանկավարժներ, դաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպիչը, ինչպես նաև այլ խորհրդակցական մարմինների ներկայացուցիչներ.
- մինչև քառասուն մանկավարժներից կազմված հանրակրթական դպրոցներում բոլոր մանկավարժական աշխատողները համարվում են մանկավարժական խորհրդի անդամներ:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 78.1.2

8. Ի՞նչպես են ստեղծվում մեթոդական միավորումները:

- Մեթոդական միավորումները ստեղծվում են նույն առարկայի երեք և ավելի ուսուցիչների առկայության դեպքում: Մյուս դեպքերում կարող են ձևավորվել մեթոդական միավորումներ հարակից առարկաների ուսուցիչներից:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 90

9. Ե՞րբ են գումարվում մեթոդական միավորումների նիստերը և արձանագրվում են դրանք թե ոչ:

- Մեթոդական միավորումների նիստերը գումարվում են ամիսը առնվազն մեկ անգամ: Սահմանված կարգով նիստերն արձանագրվում են:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 94

10. Ո՞վ է ղեկավարում մանկավարժական խորհրդի աշխատանքը:

- Մանկավարժական խորհրդի աշխատանքը ղեկավարում է հանրակրթական դպրոցի տնօրենը (տնօրենի պաշտոնակատարը), որն ի պաշտոնե մանկավարժական խորհրդի նախագահն է:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 82

11. Ի՞նչպիսի ձեռնարկատիրական գործունեություն կարող է իրականացնել հանրակրթական դպրոցը:

- Համակարգչային ծրագրերի և լեզուների լրացուցիչ ուսուցման կազմակերպում
- Արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպում:
- Լրացուցիչ հանրակրթական ծրագրերի իրականացում.
- ուսումնասիրտադրական գործունեության ծավալում և արտադրանքի իրացում.

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»

12. Ի՞նչ աշխատանք է իրականացնում դասարանի ղեկավարը դպրոցում:

- Հանրակրթական դպրոցի մանկավարժական խորհրդի քննարկմանն է ներկայացնում սովորողին կարգապահական տույժի ներկայացնելու հարցը:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 76, ենթ. 6

13. Ի՞նչ աշխատանք է իրականացնում դասղեկը դպրոցում:

- Իրականացնում է դասարանի համար սահմանված գործավարությունը, հանրակրթական դպրոցի տնօրինությանը ներկայացնում սովորողների առաջադիմության, հաճախումների և վարքի մասին տեղեկատվություն:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 76, ենթ. 4

14. Ի՞նչ աշխատանք է իրականացնում դասարանի ղեկավարը դպրոցում:

- Կազմակերպում է սովորողների առողջության ամրապնդմանն ու ֆիզիկական զարգացմանը նպաստող միջոցառումներ, մրցույթներ, նպատակային էքսկուրսիաներ, շրջագայություններ և այլ միջոցառումներ.

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 76, ենթ. 5

15. Ի՞նչպիսի որոշումներ է ընդունում դպրոցի մանկավարժական խորհուրդը.

- սովորողներին դասարանից-դասարան (այդ թվում՝ հանրակրթական դպրոցի կազմում՝ հիմնական կրթության 2-րդ մակարդակից 3-րդ մակարդակ փոխադրվելիս) փոխադրելու, ամառային առաջադրանքներ տալու և նույն դասարանում մնալու մասին.

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 81, ենթ. 3

16. Մանկավարժական խորհրդի անդամ չհանդիսացող ուսուցիչը մանկավարժական խորհրդի օրակարգի լրացում կատարելու առաջարկ է կատարել, և մանկավարժական խորհուրդը այն ընդունել է: Կարո՞ղ է մանկավարժական խորհրդի անդամ չհանդիսացող ուսուցիչը ներկա գտնվել մանկավարժական խորհրդի նիստերին:

- Կարող է, քանի որ մանկավարժական խորհրդի նիստերը բաց են: Հանրակրթական դպրոցի մանկավարժական խորհրդի կազմում չընդգրկված բոլոր մանկավարժները կարող են ներկա գտնվել նիստերին՝ խորհրդակցական ձայնի իրավունքով:

•

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 85

17. Ե՞րբ է իրավազոր մանկավարժական խորհրդի նիստը.

- եթե դրան մասնակցում են մանկավարժական խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին, իսկ խորհրդի ընտրության ժամանակ՝ առնվազն 2/3-ը:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 86

18. Ո՞վ է արձանագրում մանկավարժական խորհրդի նիստերը:

- Նիստերն արձանագրում է մանկավարժական խորհրդի անդամներից ընտրված մշտական քարտուղարը, որի բացակայության դեպքում ընտրվում է նոր քարտուղար:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 83

19. Ո՞ւմ նախաձեռնությամբ է գումարվում մանկավարժական խորհրդի նիստերը:

- **Տնօրենի նախաձեռնությամբ.**
- մանկավարժական խորհրդի անդամների 1/3-ի նախաձեռնությամբ.
- նախարարության և (կամ) տարածքային կառավարման մարմնի, Երևանի քաղաքապետի նախաձեռնությամբ:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 84

20. Ի՞նչ ժամկետներում են գումարվում մանկավարժական խորհրդի նիստերը:

- Առնվազն երկու ամիսը մեկ անգամ, անհրաժեշտության դեպքում գումարվում են արտահերթ նիստեր:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 84

21. Մանկավարժական խորհուրդը քննարկում է.

- ուսուցման բովանդակության, սովորողների ուսումնառության որակի, նրանց հետ տարվող արտադասարանական և արտադպրոցական աշխատանքների կազմակերպման հարցերը:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 80.3

22. Մանկավարժական խորհուրդը որոշում է ընդունում.

- հանրակրթական դպրոցի աշխատանքային ռեժիմի և աշխատանքային շաբաթվա տևողության մասին:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 81.1

23. Մանկավարժական խորհուրդը որոշում է ընդունում.

- հանրակրթական դպրոցի ավագ դասարանի հոսքերի ձևավորման մասին:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 81.2

24. Մանկավարժական խորհուրդը որոշում է ընդունում.

- հանրակրթական դպրոցի ուսումնական պլանի դպրոցական բաղադրիչի ժամաքանակի բաշխման մասին և ներկայացնում է տնօրենի հաստատմանը:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 81.11

25. Մանկավարժական խորհուրդը որոշում է ընդունում.

- օրենքով սահմանված կարգով սովորողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կամ խրախուսում կիրառելու մասին:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 81.10

26. Մանկավարժական խորհուրդը ի՞նչպես է ընտրում դպրոցի կառավարման խորհրդի անդամության թեկնածու:

- Մանկավարժական խորհուրդը, նախարարության սահմանած կարգով, իր կազմից, գաղտնի քվեարկությամբ ընտրում է խորհրդի անդամության թեկնածուներ:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 79

27. Հանրակրթական դպրոցից սովորողին այլ հանրակրթական դպրոց տեղափոխելը և /կամ/ ազատելը կատարվում են նախարարության կողմից սահմանված կարգով՝ հետևյալ դեպքերում:

- Ծնողի դիմումի հիման վրա:
- Դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռի հիման վրա:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 36

28. Հանրակրթական ուսումնական հաստատության հիմնական և ավագ դպրոցներում դասավանդող հայոց լեզվի և մաթեմատիկայի ուսուցիչները սովորողների ծնողներից դիմումներ են ստացել և առաջարկում են կազմակերպել վճարովի լրացուցիչ կրթական ծրագիր տվյալ առարկաներից:

- Տարրական, միջին, հիմնական, միջնակարգ հաստատություններում և վարժարաններում (1-9-րդ դասարանցիների մասնակցությամբ) վճարովի հիմունքներով լրացուցիչ կրթություն կարող է իրականացվել միայն ուսումնական պլանով տվյալ դասարանի առարկայացանկում չընդգրկված առարկաներից:

Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում վճարովի հիմունքներով հանրակրթական և (կամ) մասնագիտական լրացուցիչ կրթական ծրագրերի, ինչպես նաև այլ ծառայությունների իրականացման կարգ, Հավելված ՀՀ կառավարության 2010 թվականի նոյեմբերի 4-ի N 1496-Ն որոշում

29. Հանրակրթական դպրոցի տնօրենը.

- նշանակում է իր տեղակալներին, մասնաճյուղի, կառուցվածքային ստորաբաժանումների (մեթոդական միավորումների) ղեկավարներին, կատարում է աշխատանքի բաշխում նրանց միջև՝ համաձայն կանոնադրության և Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթական ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողի պաշտոնների նկարագրերի:

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 68.8

30. Ե՞րբ կարող է աշխատողը աշխատանքային պայմանագրի լուծման ծանուցման մասին որոշումը (աշխատանքից ազատվելու դիմումը) հետ վերցնել:

- Աշխատողն իրավունք ունի աշխատանքային պայմանագրի լուծման մասին ծանուցումը հետ վերցնել ոչ ուշ, քան այն ներկայացնելու օրվանից հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդվ. 112, մաս 3

31. Հղի և մինչև երեք տարեկան երեխայի խնամքի համար արձակուրդում գտնվող ուսուցիչը ենթակա է ատեստավորման.

- արձակուրդից վերադառնալուց ոչ շուտ, քան մեկ տարի հետո, եթե նա ավելի վաղ ատեստավորվելու հայտ չի ներկայացրել:

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 26, մաս 25

32. Ատեստավորման ենթակա, սակայն արձակուրդում, գործուղման մեջ գտնվող, ինչպես նաև ժամանակավոր անաշխատունակ ճանաչված ուսուցիչը ի՞նչ ժամկետում է ենթակա ատեստավորման:

- **Ուսուցիչն այդ դեպքերում ենթակա է ատեստավորման աշխատանքի ներկայանալուց հետո՝ չորսամսյա ժամկետում:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 26, մաս 35

33. Եթե գործատուն գտնում է, որ նախատեսված աշխատանքում աշխատողի համապատասխանության ստուգման նպատակով սահմանված փորձաշրջանի ընթացիկ պրոյունքներով աշխատողը չի համապատասխանում առաջադրված պահանջներին, ապա ե՞րբ և ի՞նչպես կարող է ազատել աշխատողին:

- **Գործատուն կարող է մինչև փորձաշրջանի ժամկետը լրանալը աշխատողին ազատել աշխատանքից՝ այդ մասին երեք օր առաջ գրավոր ձևով ծանուցելով նրան:**

ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք, հոդվ. 93, մաս 1

34. Ուսումնական հաստատության մանկավարժական խորհուրդը սովորողների ուսուցման որակը բարելավելու նպատակով որոշում է կայացնում դասարանը բաժանել խմբերի նաև ֆիզիկայի, քիմիայի, աշխարհագրության, հայոց պատմության դասաժամերին: Արդյոք մանկավարժական խորհուրդը նման որոշում կայացնելու իրավունք ունի:

- **Դպրոցի մանկավարժական խորհուրդը նման որոշում կայացնելու իրավունք չունի: Առանձին առարկաների դասաժամերին դասարանը կարող է բաժանվել խմբերի՝ դպրոցի կառավարման խորհրդի որոշմամբ՝ շահույթի հաշվին:**

•

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 24

35. Ատեստավորման հանձնաժողովը որոշում է ընդունել այն մասին, որ ատեստավորման ներկայացած ուսուցիչը «Չի համապատասխանում զբաղեցրած պաշտոնին», որի հիման վրա հաստատության տնօրենը որոշումը ստանալուց մեկ շաբաթ հետո պաշտոնից ազատում է ուսուցչին: Արդյո՞ք իրավացի է հաստատության տնօրենը:

- **Իրավացի է, քանի որ ատեստավորման հանձնաժողովի որոշումը կարող է հնգօրյա ժամկետում բողոքարկվել կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմին կամ դատական կարգով:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 26, մաս 18

36. Հանրակրթական դպրոցներում ե՞րբ է սկսվում ուսումնական տարին:

- **Ուսումնական տարին սկսվում է սեպտեմբերի 1-ին:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդվ. 15.1

37. Մանկավարժական խորհրդի որոշմամբ հանրակրթական դպրոցի 4-րդ դասարանի սովորողը կարո՞ղ է ենթարկվել կարգապահական տույժի:

- **Տարրական դպրոցի սովորողի նկատմամբ կարգապահական տույժ չի կիրառվում: Ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով կարգապահական տույժեր՝ նկատողություն և խիստ նկատողություն կարող են կիրառվել միայն միջին և ավագ դպրոցների սովորողների նկատմամբ:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդվ. 21, մաս 2,  
«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 76.6

38. Ի՞նչպես է սահմանվում հանրակրթական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը:

- Սահմանվում է ըստ կրթական ծրագրերի աստիճանների:

Հանրակրթության պետական չափորոշիչ, բաժին 2, կետ 4.2

39. Թվարկել հանրակրթության պետական չափորոշիչով սահմանված ուսումնական բնագավառները՝

- հայոց լեզու, գրականություն.
- օտար լեզուներ.
- մաթեմատիկա.
- տեղեկատվական հաղորդակցական տեխնոլոգիաներ (այսուհետ՝ ՏՀՏ), համակարգչային գիտություններ.
- բնություն, բնական գիտություններ.
- հասարակություն, հասարակական գիտություններ.
- արվեստ.
- տեխնոլոգիա.
- ֆիզիկական կրթություն և անվտանգ կենսագործունեություն:

Հանրակրթության պետական չափորոշիչ, բաժին 5, կետ 12

40. Ի՞նչ է սահմանում հանրակրթության պետական չափորոշիչը:

- Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, տարրական, հիմնական և միջնակարգ հանրակրթական ծրագրերի շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական պահանջները և սովորողների գնահատման համակարգը:

Հանրակրթության պետական չափորոշիչ, բաժին 1, կետ 1

41. Հանրակրթական հիմնական ծրագրերը, ըստ աստիճանների, դասակարգվում են:

- 1-ին աստիճան – տարրական
- 2-րդ աստիճան – հիմնական
- 3-րդ աստիճան – միջնակարգ

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդ. 7, կետ 7

42. Ուսումնական հաստատությունը, ըստ իրականացվող կրթական ծրագրերի աստիճանի լինում են:

- Տարրական դպրոց /1-4-րդ դաս.
- Միջին դպրոց /5-9-րդ դաս./
- Հիմնական դպրոց /1-9-րդ դաս./
- Ավագ դպրոց /10-12-րդ դաս./

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդ. 8, կետ 5

43. Ո՞վքեր իրավունք չունեն զբաղեցնելու մանկավարժական աշխատողի պաշտոն:

- Մանկավարժական աշխատողի պաշտոն զբաղեցնելու իրավունք չունի այն անձը, որը՝
  - 1) դատական կարգով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ:
  - 2) դատական կարգով զրկվել է մանկավարժական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից.
  - 3) տառապում է այնպիսի հիվանդությամբ, որը կարող է խոչընդոտել մանկավարժական գործունեության կատարմանը: Այդ հիվանդությունների ցանկը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը.

4) դատապարտվել է հանցագործության համար, և դատվածությունը սահմանված կարգով հանված կամ մարված չէ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դատապարտվել է ոչ դիտավորյալ հանցագործություն կատարելու համար:

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 24.2

44. Ի՞նչ եղանակներով է իրականացվում ուսումնական գործընթացը ուսումնական հաստատություններում:

- **Ուսումնական հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացվում է խմբային կամ անհատական ուսուցման եղանակով:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 17.1

45. Ո՞րն է ուսումնական հաստատությունում խմբային ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձևը:

- **Ուսումնական հաստատությունում խմբային ուսուցման կազմակերպման հիմնական ձևը դասն է:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 17.3

46. Ո՞ր նորմատիվ փաստաթղթով է սահմանվում դասի տևողությունը:

- **Դասի տևողությունը սահմանվում է հանրակրթության պետական չափորոշիչով:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 17.3

47. Ի՞նչ հաճախականությամբ են հրավիրվում մեթոդական միավորումների նիստերը:

- **Ամիսը առնվազն մեկ անգամ:**

«ԼՂՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն»  
ՊՈԱԿ-ի օրինակելի կանոնադրություն, կետ 94

48. Ըստ հանրակրթական ծրագրերի հենքային ուսումնական պլանի, սահմանվում է ուսումնական շաբաթներ`

- **1-ին դասարանի համար` առնվազն 30, 2-րդ դասարանի համար` առնվազն 32, 3-12 դասարանների համար` առնվազն 34 շաբաթ:**

«Օրինակելի ուսումնական պլաններ»  
ընդհանրական պարզաբանումներ, կետ 3

49. Ի՞նչ սկզբունքով է իրականացվում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կրթությունը:

- **Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կրթությունը հանրակրթական դպրոցում իրականացվում է ներառական կրթության սկզբունքով:**

«Հանրակրթության մասին» ԼՂՀ օրենք, հոդված 17.5

50. Ո՞վքեր են ուսումնական հաստատությունում կրթական գործընթացի մասնակիցները`

- սովորողը.
- սովորողի ծնողը.
- ուսուցիչը և մանկավարժական այլ աշխատողներ.
- վարչական աշխատողները.
- խորհրդում և խորհրդակցական մարմիններում ընդգրկված` կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչները և այլ անձինք:



51. Ո՞ր իրավական ակտերով են սահմանվում ուսումնական հաստատություններում սովորողների իրավունքներն ու պարտականությունները:

- Ուսումնական հաստատություններում սովորողներն ունեն հավասար իրավունքներ և պարտականություններ, որոնք սահմանվում են օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ:

«Հանրակրթության մասին» ԼԴՀ օրենք, հոդված 20.1

52. Թվարկել սովորողի իրավունքներից առնվազն 4-ը:

- ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշչին համապատասխան կրթություն.
- ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.
- անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնանյութական բազայից.
- մասնակցելու ներդպրոցական և արտադպրոցական միջոցառումների.
- պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների ու սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին ու արժանապատվությանը.
- ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.
- ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.
- ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.
- օգտվելու օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված այլ իրավունքներ:

«Հանրակրթության մասին» ԼԴՀ օրենք, հոդված 20.2

53. Թվարկել սովորողների պարտականություններից առնվազն 2-ը:

- կատարել ուսումնական հաստատության կանոնադրության և ներքին կարգապահական կանոններով սահմանված պահանջները.
- ստանալ հանրակրթության պետական չափորոշիչներին համապատասխան գիտելիքներ, ձեռք բերել և տիրապետել համապատասխան հմտությունների և կարողությունների, բավարարել սահմանված արժեքային համակարգին ներկայացվող պահանջները.
- հաճախել և մասնակցել ուսումնական պարապմունքներին.
- կատարել օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված այլ պարտականություններ:

«Հանրակրթության մասին» ԼԴՀ օրենք, հոդված 20.3

54. Ի՞նչպես է համալրվում ուսուցչի թափուր տեղը:

- Պետական ուսումնական հաստատությունում ուսուցչի թափուր տեղ առաջանալու դեպքում այն համալրվում է մրցութային հիմունքներով՝ համաձայն կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի սահմանած մրցութի օրինակելի կարգի և ուսումնական հաստատության կանոնադրության, բացառությամբ նպատակային ուղեգրով մասնագիտական կրթություն ստացած թեկնածուի առկայության դեպքերի:

«Հանրակրթության մասին» ԼԴՀ օրենք, հոդված 24.3

55. Դպրոցի տնօրենը մեկ ուսումնական տարի փորձաշրջանով աշխատանքի է ընդունել ֆիզիկայի ուսուցչի: Գնահատել տնօրենի գործողությունը:

- Փորձաշրջանի ժամկետը չի կարող երեք ամսից ավելի լինել, բացառությամբ մինչև վեց ամիս ժամկետով կարող է սահմանվել փորձաշրջան: Տնօրենը սխալ է թույլ տվել:

«ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք», հոդված 92. կետ 1 և 2

56. Ուսումնական հաստատության տնօրենը լուծել է աշխատանքային պայմանագիրը աշխատողի հետ պատճառաբանելով, որ նա արհեստակցական միության անդամ է: Գնահատել տնօրենի գործողությունը:

- Արհեստակցական միությանը անդամակցելը աշխատանքային պայմանագրի լուծման օրինական պատճառ չի կարող համարվել: Տնօրենը խախտել է աշխատանքային օրենսգրքի պահանջը:

«ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք», հոդված 114. կետ 4.1

57. Ուսումնական հաստատության վերակազմակերպման հետևանքով ուսուցչի հետ լուծվել է աշխատանքային պայմանագիրը: Մեկնաբանել:

- Կազմակերպության վերակազմակերպումը, ինչպես նաև դրա նկատմամբ պարտավորական կամ այլ իրավունքներ ունեցող անձանց փոփոխությունը հիմք չէ աշխատանքային պայմանագիրը լուծելու համար, եթե տեղի չի ունենում աշխատողների թվաքանակի և (կամ) հաստիքների կրճատում:

«ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք», հոդված 126

58. Մեկնաբանել ամենամյա արձակուրդի հասկացությունը:

- Ամենամյա արձակուրդն աշխատանքային օրերով հաշվարկվող ժամանակահատված է, որը տրամադրվում է աշխատողին հանգստանալու և աշխատունակությունը վերականգնելու համար: Այդ ընթացքում պահպանվում է նրա աշխատատեղը (պաշտոնը) և վճարվում է միջին աշխատավարձը:

«ՀՀ աշխատանքային օրենսգիրք», հոդված 158

59. Ինչպիսի՞ հիմնական ձևերից է բաղկացած ընթացքի կ գնահատման համակարգը:

- Միավորային գնահատում,
- Ուսուցանող գնահատում:

ՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ 2012-2013 ուսումնական տարում  
ՀՀ հանրակրթական հիմնական ծրագրեր իրականացնող  
ուսումնական հաստատություններում  
գնահատման համակարգի կիրառման վերաբերյալ

60. Ի՞նչ հիմնական տեսակներով է իրականացվում միավորային գնահատումը:

- Բանավոր հարցում,
- Գործնական աշխատանք,
- Թեմատիկ աշխատանք,
- Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք:

ՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ 2012-2013 ուսումնական տարում  
ՀՀ հանրակրթական հիմնական ծրագրեր իրականացնող  
ուսումնական հաստատություններում  
գնահատման համակարգի կիրառման վերաբերյալ

61. Ինչպե՞ս է ձևավորվում աշակերտի կիսամյակային գնահատականը բոլոր առարկաներից՝ բացառությամբ շաբաթական մինչև 1,5 ժամ ունեցող ուսումնական առարկաների:

- Հաշվվում է կիսամյակի ընթացքում միավորային գնահատման բոլոր տեսակներից՝ բացառությամբ կիսամյակային աշխատանքից, աշակերտի ստացած գնահատականների միջին թվաբանականը և այն մոտարկվում է ամբողջ թվով,
- Հաշվվում է ստացված միջին թվաբանականի և կիսամյակային աշխատանքից ստացած գնահատականի միջին թվաբանականը և այն մոտարկվում է ամբողջ թվով:
- Ստացված ամբողջ թիվը կլինի աշակերտի կիսամյակային գնահատականը:

ՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ 2012-2013 ուսումնական տարում  
«Հանրակրթական հիմնական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններում գնահատման համակարգի կիրառման վերաբերյալ

62. Ինչպե՞ս է ձևավորվում աշակերտի կիսամյակային գնահատականը շաբաթական մինչև 1,5 ժամ ունեցող ուսումնական առարկաների դեպքում:

- Շաբաթական մինչև 1,5 ժամ ունեցող ուսումնական առարկաների դեպքում կիսամյակային գնահատականը ձևավորվում է միավորային գնահատման բոլոր տեսակներից ստացված գնահատականների միջին թվաբանականով:

ՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ 2012-2013 ուսումնական տարում  
«Հանրակրթական հիմնական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններում գնահատման համակարգի կիրառման վերաբերյալ

63. Ի՞նչ ենք հասկանում ընթացիկ գնահատման համակարգ ասելով:

- Ընթացիկ գնահատման համակարգ ասելով հասկանում ենք ուսումնառության ընթացքում ուսուցչի կողմից աշակերտների ձեռքբերումների մասին կանոնակարգված քանակական և որակական տվյալների հավաքում, գրանցում, ամփոփում, հետադարձ կապ, վերլուծական հաշվետվություն և գնահատման աշխատանքների կառավարում:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: Ուսուցչի ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր:  
«ՀՀ ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

64. Ինչպիսի՞ հիմնական չափանիշներով կարելի է գնահատել բանավոր հարցումը:

- Ակադեմիական գիտելիքի իմացություն,
- Կիրառելու կարողություն,
- Ներկայացնելու կարողություն,
- Ինքնուրույն աշխատելու և ստեղծագործելու կարողություն,
- Միջառարկայական կապեր տեսնելու կարողություն:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: Ուսուցչի ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր:  
«ՀՀ ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

65. Որո՞նք են գործնական աշխատանքների հիմնական նպատակներն ու խնդիրները:

- Զևակորել և զարգացնել սոցիալական հմտություններ,
- Մատուցել կիրառման համար անհրաժեշտ տեսական և գործնական նյութ,

- Նպաստել անհատի ինքնադրսևորմանը, կենսագործունեությանը և կրթության շարունակականության ապահովմանն ուղղված հմտությունների զարգացմանը:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: ՌԻՍՈՎԳԻ ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր:  
 ՀՀ ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

66. Սովորողներին ներկայացվող չափորոշչային և ծրագրային պահանջներին համապատասխան, ի՞նչ տիպի և բնույթի գործնական աշխատանքներ են նախատեսվում:

- Հարցումների, դիտարկումների միջոցով տվյալների հավաքում և օգտագործում աղյուսակների և գծապատկերների տեսքով,
- Մոդելների, ձևանմուշների և մանրակերտերի (մակետների) պատրաստում,
- Դասավանդման համար անհրաժեշտ ուսումնական նյութերի ստեղծում (պաստառներ, ցուցափեղկեր (ստենդներ), տեսաֆիլմեր, էլեկտրոնային ներկայացումներ և այլն),
- Լաբորատոր աշխատանքների կատարում,
- Երևակայական փորձեր:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: ՌԻՍՈՎԳԻ ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր:  
 ՀՀ ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

67. Թեմատիկ աշխատանքի առաջադրանքները կարող են տրվել թեստերով, որոնցում ներառված են ծրագրում առկա տարաբնույթ առաջադրանքներ: Թվարկել դրանցից առնվազն 4-ը:

- Պատասխանի ընդարձակ շարադրմամբ,
- Ճիշտ պատասխանի ընտրությամբ,
- Կարճ պատասխան պահանջող,
- Ապացուցում պահանջող,
- Գործնական, կիրառական նշանակություն ունեցող,
- Կառուցվածքի փոփոխություն պահանջող,
- Գծապատկերի կազմման պահանջով,
- Համապատասխանեցման պահանջով,
- Բաց թողածը լրացնելու պահանջով,
- Ստեղծագործական մոտեցում պահանջող,
- Կամ դրանց համադրմամբ:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: ՌԻՍՈՎԳԻ ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր:  
 ՀՀ ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

68. Ի՞նչ ենք հասկանում ուսուցանող գնահատում ասելով:

- Ուսուցանող գնահատումը սովորողի կրթական առաջընթացի նպատակով դասավանդման և ուսումնառության ընթացքին զուգակցվող որակական աշխատանքներն են:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: ՌԻՍՈՎԳԻ ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր:  
 ՀՀ ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

69. Աշխատանքի ի՞նչ տարատեսակներ են օգտագործվում ուսուցանող գնահատման իրականացման նպատակով: Թվարկել դրանցից առնվազն 4-ը:

- Կարճ ժամանակի համար նախատեսվող առաջադրանք,
- Բանավոր հարցում,
- Տնային առաջադրանք,
- Խնբային աշխատանք, համագործակցություն, նախագիծ,
- Ինքնուրույն կատարման ուսումնական առաջադրանք,
- Բաց հարցերով քննարկում,
- Ինքնագնահատում,
- Փոխադարձ գնահատում,
- Գործնական աշխատանք, կիրառություններ,
- Ունեցված:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: Ռեսուրսի ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր: << ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

70. Ո՞րն է հայտորոշիչ ստուգման նպատակը:

- Կրթության ոլորտում հայտորոշիչ ստուգման նպատակն է՝ պարզել դասավանդված ուսումնական նյութի կամ հմտության յուրացման գործում աշակերտի կամ ուսուցչի ձեռքբերումները, թերացումները, թերություններն ու սխալները:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: Ռեսուրսի ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր: << ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

71. Որո՞նք են հայտորոշիչ թեստի բնութագրիչ առանձնահատկությունները: Թվարկել դրանցից առնվազն 3-ը:

- Կարճ ժամանակի համար է, արագ է,
- Որոշակի է,
- Արագ է ստուգվում և արժևորվում,
- Բոլոր առաջադրանքներն ուղղված են նույն գիտելիքի, կարողության կամ հմտության ստուգմանը,
- Սովորողների մեծ մասի համար թեստը մատչելի է,
- Արդյունքները հեշտ վերլուծելի են,
- Արդյունքները վերլուծելով և մեկնաբանելով՝ կարող ենք որոշել աշակերտների հետ հետագա անելիքները:

Ընթացիկ գնահատման նոր համակարգը որպես կրթության որակի բարելավման խթան: Ռեսուրսի ձեռնարկ Օ.Ս.Միքայելյան, Ս.Օ. Միքայելյան.-եր: << ԿԳ Կրթության ազգային ինստիտուտ, 2010-80 էջ:

72. Ո՞րն է մանկավարժական գիտության առարկան:

- Մանկավարժությունը գիտություն է մարդկային անձնավորության դաստիարակության (ուսուցման, կրթության)՝ որպես մանկավարժական գործընթացի, օրինաչափությունների մասին:

Ղույունյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար: Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

73. Ինչպիսի՞ ենթաճյուղերի է բաժանվում տարիքային մանկավարժությունը:

- Մինչնախադպրոցական մանկավարժություն. ուսումնասիրում է մինչև երեք տարեկան երեխաների դաստիարակության հարցերը մտուր-մանկապարտեզում,
- Նախադպրոցական մանկավարժություն. ուսումնասիրում է երեխաների դաստիարակության առանձնահատկությունները մանկապարտեզում,
- Դպրոցական մանկավարժություն. ուսումնասիրում է դաստիարակության օրինաչափությունները հանրակրթական դպրոցներում:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

74. Որո՞նք են հատուկ մանկավարժության ենթաճյուղերը:

- Օլիգոֆրենոմանկավարժություն- մտավոր զարգացման խնդիրներ ունեցող երեխաների ուսուցում և դաստիարակություն,
- Տիֆլոմանկավարժություն- կույր և վատ տեսնող երեխաների ուսուցում և դաստիարակություն,
- Սուրդոմանկավարժություն- խուլ և համր երեխաների ուսուցում և դաստիարակություն,
- Լոգոպեդիա- խոսքի խնդիրների վերացման մանկավարժություն:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

75. Ինչպիսի՞ տարիքային շրջաբաժանում է ընդունված ժամանակակից մանկավարժության մեջ:

- Մանկիկային շրջան- մինչև մեկ տարեկան
- Մինչնախադպրոցական շրջան-մեկից երեք տարեկան
- Նախադպրոցական- երեքից վեց տարեկան
  - կրտսեր նախադպրոցական (3-4 տարեկան)
  - միջին նախադպրոցական (4-5 տարեկան)
  - ավագ նախադպրոցական (5-6 տարեկան)
- Դպրոցական
  - կրտսեր (6-10 տարեկան)
  - միջին (10-15 տարեկան)
  - ավագ (15-18 տարեկան)

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

76. Ի՞նչ է հասկանում անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացումը:

- Մտավոր, ֆիզիկական, աշխատանքային, բարոյական և գեղագիտական դաստիարակությունների միասնությունը:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

77. Որո՞նք են անձի մտավոր դաստիարակության խնդիրները:

- Անձին՝ մարդկության կողմից ստեղծված մշակութային արժեքներին, գիտելիքներին ու փորձին ծանոթացումն է, ինչպես նաև նրա աշխարհայացքի ձևավորումը:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

78. Ո՞ր տարիքն է առավել զգայուն մտավոր զարգացման համար:

- Կրտսեր դպրոցական տարիքը:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

79. Որո՞նք են անձի բարոյական դաստիարակության խնդիրները:

- Մարդու բարոյական գիտակցության ձևավորումն է:
- Բարոյական զգացմունքների դաստիարակումն է:
- Անձնավորության բարոյական վարքագծի ձևավորումն է:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

80. Որո՞նք են անձի աշխատանքային դաստիարակության խնդիրները:

- Աշխատանքի հանդեպ ճիշտ վերաբերմունք դաստիարակելը և աշխատանքին հոգեբանորեն նախապատրաստելն է:
- Աշխատանքին գործնականապես պատրաստելն է:
- Մասնագիտական կողմնորոշումն է:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

81. Որո՞նք են անձի գեղագիտական դաստիարակության խնդիրները:

- Գեղագիտական գիտակցության ձևավորում,
- Գեղարվեստական ճաշակի ձևավորում,
- Գեղեցիկի ոլորտում դրսևորվելու և այն ստեղծելու կարողությունների ձևավորում:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

82. Որո՞նք են անձի ֆիզիկական դաստիարակության խնդիրները:

- Առողջարարական՝ առողջության ամրապնդում, օրգանիզմի ձևի և ֆունկցիաների ներդաշնակ զարգացում, շարժողական որակների և ճիշտ կեցվածքի ձևավորում,
- Կրթական՝ կենցաղում, աշխատանքում և պաշտպանական գործունեության ընթացքում ֆիզիկական կուլտուրայի միջոցների մասին գիտելիքներով զինում,
- Ղաստիարակչական՝ բարձր կամային որակների ձևավորում:

Ղույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգակ-97, 2005թ.

83. Որո՞նք են մանկավարժական գործընթացի հատկանիշները: Նշել առնվազն 4-ը:

- Մանկավարժական գործընթացը անձնավորության զարգացման և ձևավորման հատուկ կազմակերպված, պլանավորված, նպատակասլաց և մասնագիտական կազմակերպում պահանջող գործընթաց է:
- Մանկավարժական գործընթացի էությունը անձնավորության զարգացումն ու ձևավորումն է, նրա կատարելագործումը:
- Մանկավարժական գործընթացը երկկողմանի է, այն իրականացվում է դաստիարակսան ուղղակի համագործակցության ընթացքում:
- Մանր դաստիարակության սուբյեկտ է, մասնակցում է մանկավարժական գործընթացի կազմակերպմանը:
- Մանկավարժական գործընթացի առանձնահատկություններից մեկն էլ անձնավորության սոցիալիզացիայի արագացման գործառույթն է:
- Մանկավարժական գործընթացը կազմակերպչական և բովանդակային բարդ համակարգ է, նրա բոլոր ենթահամակարգերը գտնվում են սերտ կապի և միասնության մեջ:

- Մանկավարժական գործընթացը չի նույնանում մանկավարժական գործունեության հետ, վերջինս Մանկավարժական գործընթացի կարևոր, առաջատար կողմն ու միջոցն է:
- Մանկավարժական գործընթացի մյուս կարևոր կողմը սանի, սովորողի, աշակերտի գործունեությունն է:

Ղույունչյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգալ-97, 2005թ.

84. Որո՞նք են մանկավարժական գործընթացի փուլերը:

- Նախապատրաստական փուլ:
- Մանկավարժական գործընթացի իրականացման, լուծման, կազմակերպման փուլ:
- Արդյունքների վերլուծության փուլ, սխալների հայտնաբերման և բնութագրման փուլ:
- Սխալների ուղղման կամ շտկման փուլ:

Ղույունչյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն: Ղասագիրք բուհերի համար:  
Երկու գրքով: Գիրք I, Գիրք II /- Եր.: Ջանգալ-97, 2005թ.

85. Որո՞նք են կրթության բովանդակության մակարդակները:

- Մշակված բովանդակություն (չափորոշիչներ, ծրագրեր, դասագրքեր),
- Հաղորդվող բովանդակություն (ուսումնական գործընթաց),
- Յուրացվող բովանդակություն (գիտելիքներ, կարողություններ, հմտություններ, արժեքներ):

Ա.Արնաուդյան, Ա.Գյուլբուդադյան, Ս. Խաչատրյան, Ս.Խրիմյան, Մ.Պետրոսյան /  
Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար/ - Եր.: Կրթության ազգային  
ինստիտուտի հրատ., 2004.

86. Կրթության բովանդակության ո՞ր մասի համար է պատասխանատու ուսուցիչը:

- Յուրացվող բովանդակության (գիտելիքներ, կարողություններ, հմտություններ, արժեքներ):

Ա.Արնաուդյան, Ա.Գյուլբուդադյան, Ս. Խաչատրյան, Ս.Խրիմյան, Մ.Պետրոսյան /  
Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար/ - Եր.: Կրթության ազգային  
ինստիտուտի հրատ., 2004.

87. Կրթության բովանդակության ո՞ր մասի իրականացմանն է մասնակցում ուսուցիչը:

- Հաղորդվող բովանդակության (ուսումնական գործընթաց):

Ա.Արնաուդյան, Ա.Գյուլբուդադյան, Ս. Խաչատրյան, Ս.Խրիմյան, Մ.Պետրոսյան /  
Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար/ - Եր.: Կրթության ազգային  
ինստիտուտի հրատ., 2004.

88. Սովորողների կարողությունների, հմտությունների և արժեքային համակարգի ձևավորման համար, ուսուցիչը պետք է.

- Ունենա մասնագիտական անհրաժեշտ պատրաստվածություն և բարոյական որակներ,
- Գիտակցի բարեփոխումների անհրաժեշտությունն ու դրանցում իր մասնակցության կարևորությունը,
- Հրաժարվի ժամանակավրեպ գործելակերպից,
- Կարևորի սովորելու և սովորեցնելու ժամանակակից մեթոդները,
- Մշտապես կատարելագործի մասնագիտական կարողությունները, մասնակցի վերապատրաստման դասընթացների, զբաղվի ինքնակրթությամբ:



Ա.Արնաուդյան, Ա.Գյուլբուդադյան, Ս. Խաչատրյան, Ս.Խրիմյան, Մ.Պետրոսյան / Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար/ - Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտի հրատ., 2004.

89. Ինչպիսի՞ կարողություններ պետք է ունենա ուսուցիչը:

- Իր աշխատանքը ծրագրելու,
- Ուսումնական գործընթացն արդյունավետ իրականացնելու,
- Գնահատելու,
- Անդրադարձ (ռեֆլեքսիա) կատարելու,
- Մասնագիտական զարգացման:

Ա.Արնաուդյան, Ա.Գյուլբուդադյան, Ս. Խաչատրյան, Ս.Խրիմյան, Մ.Պետրոսյան / Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար/ - Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտի հրատ., 2004.

90. Ուսուցիչը հանդիսանում է՝

- Որպես դասավանդող,
- Որպես ուսուցման կազմակերպիչ,
- Որպես մանկավարժական հաղորդակցման գործընկեր,
- Որպես ուսուցման աջակից և խթանող,
- Որպես գնահատող,
- Որպես սովորողի ճանաչողական ներուժը բացահայտող,
- Որպես սոցիալական հարաբերություններ համակարգող,
- Որպես հոգեբան:

Ա.Արնաուդյան, Ա.Գյուլբուդադյան, Ս. Խաչատրյան, Ս.Խրիմյան, Մ.Պետրոսյան / Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար/ - Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտի հրատ., 2004.

91. Ի՞նչ պետք է հաշվի առնել դասացուցակ կազմելիս :

- Դասացուցակները կազմելիս հաշվի է առնվում դասաժամերի օպտիմալ հարաբերակցությունը, ինչպես նաև օրվա և շաբաթվա ընթացքում ուսումնական առարկաների ճիշտ հաջորդականությունը՝ բնական, մաթեմատիկական և հումանիտար առարկաների դասաժամերը երգի, նկարչության և ֆիզիկական դաստիարակման դասաժամերին, ինչի շնորհիվ ստեղծվում է աշակերտների մտավոր գործունեությունից ֆիզիկականի փոխվելու հնարավորություն:
- Տարբեր առարկաների ճիշտ զուգակցումը ուսումնական օրվա ընթացքում ապահովում է աշակերտների աշխատունակության պահպանման բարձր մակարդակը մինչև դասերի ավարտը:

Հանրակրթական դպրոցների կառուցվածքի և պահպանման սանիտարական կանոններ N 2.III.4-2...մաս 10.կետ 75

92. Դասաժամերի կառուցվածքին ինչպիսի՞ հիգիենիկ պահանջներն են ներկայացվում:

- Պարապմունքների ընթացքում անհրաժեշտ է ստեղծել կարճատև դադարներ՝ երեխաների մկանային ստատիկ լարվածության վերացման և մտավոր աշխատունակության բարձրացման նպատակով,
- Ուսումնական բեռնվածությունը աստիճանաբար ավելանալով դասաժամի կեսին պետք է հասնի առավելագույնի և իջնի դասաժամի ավարտին:  
Այդ պահանջներին համապատասխանում է հետևյալ ստանդարտ սխեման. տվյալ դեպքում դասը պայմանականորեն կիսվում է երեք մասի՝ ներածական, հիմնական և ավարտական:

Ներածական մասը ուսուցիչը օգտագործում է դասահարցման և կազմակերպչական միջոցառումների համար, հիմնականը՝ նոր դասի, նյութի շարադրման համար, ավարտականը՝ վարժեցման, վերարտադրման համար:

Առավել դժվար առարկաները դասացուցակում ներառվում են 2-րդ և 3-րդ դասաժամերին՝ աշակերտների ամենաբարձր աշխատունակության ժամանակ:

Բարդ առարկաները (ֆիզիկա, մաթեմատիկա, օտար լեզու) հարկ է զուգակցել հեշտ ընկալվող առարկաների հետ՝ պատմություն, աշխարհագրություն և այլն:

Հանրակրթական դպրոցների կառուցվածքի և պահպանման սանիտարական կանոններ N 2.III.4-2...մաս 10.կետ 76

93. Կրթության ոլորտում զբաղված ո՞ր անձինք են ենթակա պարտադիր բժշկական զննության

- Քոլեջների, ուսումնարանների, հանրակրթական դպրոցների սաները, բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ուսանողները, ովքեր արտադրական պրակտիկա են անցնում այն հաստատություններում, որոնց աշխատողները ենթակա են առողջական վիճակի պարտադիր բժշկական զննության (հետազոտությունների):
- Ուսումնադաստիարակչական հիմնարկների (բուհեր, հանրակրթական դպրոցներ, քոլեջներ, վարժարաններ, մարզադպրոցներ, ուսումնարաններ, նախամասնագիտական և մասնագիտական կրթության կազմակերպություններ, արվեստի դպրոցներ, համակարգչային ուսուցման դասընթացներ) աշխատողները, ովքեր առնչվում են ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին:
- Մանկական նախադպրոցական հիմնարկների (մանկամսուր, մանկապարտեզ և այլն, հատուկ ուսումնական կրթական հիմնարկ), մանկատների, երեխաների ժամանակավոր տեղավորման շուրջօրյա հաստատությունների, երեխաների խնամքի և պաշտպանության գիշերօթիկ հաստատությունների աշխատողները, ովքեր անմիջապես իրականացնում են երեխաների, բուժվողների, հանգստացողների սպասարկումը:
- Դպրոցականների ամառային առողջարարական ձամբարների և այլ առողջարանային մանկական զվարճանքի կազմակերպությունների աշխատողները, ովքեր ընդգրկված են սպասարկման ոլորտում:

ԼԴՀ կառավարության 2009 թվականի հունիսի 23-ի N 396 -Ն որոշում ,Հավելված 2, կետեր 4, 9, 11, 12

94. Ի՞նչ հաճախակականությամբ է իրականացվում ուսումնադաստիարակչական հիմնարկների աշխատողների պարտադիր բժշկական զննությունը:

- Աշխատանքի ընդունվելիս և հետագայում՝ տարեկան մեկ անգամ:

ԼԴՀ կառավարության 2009 թվականի հունիսի 23-ի N 396 -Ն որոշում ,Հավելված 2.,կետ 9

95. Ի՞նչ ընթացակարգ է սահմանված այն անձանց համար, ովքեր չեն ենթարկվել նախնական և պարբերական զննության, ինչպես նաև եթե բժշկական զննության արդյունքում ախտորոշվել է վարակիչ հիվանդություններից որևէ մեկը:

- Այն անձինք, ովքեր չեն ենթարկվել նախնական և պարբերական բժշկական զննության, ինչպես նաև, եթե բժշկական զննության արդյունքում ախտորոշվել է վարակիչ հիվանդություններից որևէ մեկը, Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության տարածքային մարմնի պետի որոշմամբ չեն թույլատրվում աշխատանքի՝ մինչև սահմանված կարգով բժշկական զննության ենթարկվելը, իսկ հիվանդության դեպքում՝ մինչև առողջացումը:

ԼԴՀ կառավարության 2009 թվականի հունիսի 23-ի N 396 -Ն որոշում ,Հավելված 1.,կետ 20

96. Ամենամյա ինչպիսի՞ արձակուրդ է տրամադրվում հանրակարթական հիմնական ընդհանուր, հատուկ և մասնագիտացված ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների աշխատողներին:

- **Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի որոշմամբ հանրակարթական հիմնական ընդհանուր, հատուկ և մասնագիտացված ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների աշխատողներին տրամադրվում է ամենամյա երկարացված արձակուրդ:**

ԼԴՀ կառավարության 2005 թվականի նոյեմբերի 29-ի N 496-Ն որոշում

97. Հանրակարթական հիմնական ընդհանուր, հատուկ և մասնագիտացված ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների ո՞ր պաշտոնները զբաղեցնող աշխատողներին է տրամադրվում ամենամյա երկարացված արձակուրդը:

- **Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի որոշմամբ հանրակարթական հիմնական ընդհանուր, հատուկ և մասնագիտացված ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների հետևյալ պաշտոնները զբաղեցնող աշխատողներին տրամադրվում է ամենամյա երկարացված արձակուրդը. Թվարկել առնվազն 4 պաշտոն:**

1. Հաստատության ղեկավար
2. Ղեկավարի տեղակալ
3. Ստորաբաժանման ղեկավար
4. Դասավանդող (ուսուցիչ, ուսուցիչ-դաստիարակ)
5. Հոգեբան
6. Արատաբան
7. Զինվորական ղեկավար (զինղեկ)
8. Երեխաների խնամքի աշխատող
9. Սոցիալական մանկավարժ

ԼԴՀ կառավարության 2005 թվականի նոյեմբերի 29-ի N 496-Ն որոշում Հավելված, կետ 1, կետ 2

98. Որքա՞ն է սահմանված հանրակարթական հիմնական ընդհանուր, հատուկ և մասնագիտացված ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների աշխատողների աշխատողների ամենամյա արձակուրդի տևողությունը:

- **Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի որոշմամբ հանրակարթական հիմնական ընդհանուր, հատուկ և մասնագիտացված ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների աշխատողների ամենամյա արձակուրդի տևողությունը սահմանված է հետևյալ կերպ.  
հնգօրյա աշխատանքային ռեժիմով աշխատողների համար` 35 օր  
վեցօրյա աշխատանքային ռեժիմով աշխատողների համար` 42 օր**

ԼԴՀ կառավարության 2005 թվականի նոյեմբերի 29-ի N 496-Ն որոշում Հավելված, կետ 1

99. Ինչպիսի՞ լուսավորություն պետք է ունենան համակարգչային դասարանները, աշխատասենյակները, խաղային և ինտերնետ սրահները:

- **Համակարգչային դասարանները, աշխատասենյակները, խաղային և ինտերնետ սրահները պետք է ունենան բնական և արհեստական լուսավորություն:**

Համակարգիչներին և դրանցից օգտվողների աշխատանքի կազմակերպմանը ու պայմաններին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ սանիտարական կանոններ և նորմեր N 2.III-4.10-( բաժին 3, կետ 3.1)

100. Որքա՞ն պետք է լինի մոնիտորի էկրանից մինչև համակարգչով աշխատող անձի աչքերը հեռավորությունը:

- Մոնիտորի էկրանից մինչև համակարգչով աշխատող անձի աչքերը առաջարկվում է 600-700 մմ հեռավորություն, բայց ոչ պակաս 500 մմ-ից՝ հաշվի առնելով այբուբենաթվային նշանների և խորհրդանիշների չափերը:

Համակարգիչներին և դրանցից օգտվողների աշխատանքի կազմակերպմանը ու պայմաններին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ Սանիտարական կանոններ և նորմեր N 2.III-4.10-( բաժին 3, կետ 3.9)

Օգտագործված փաստաթղթերի և գրականության ցանկ

1. ԼՂՀ Սահմանադրություն
2. Կրթության մասին ԼՂՀ օրենք
3. Պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների մասին ԼՂՀ օրենք
4. ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգիրք
5. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք
6. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրք
7. Հանրակրթության մասին ԼՂՀ օրենք
8. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության մասին ԼՂՀ օրենք
9. Լեզվի մասին ԼՂՀ օրենք
10. Երեխայի իրավունքների մասին ԼՂՀ օրենք
11. Իրավական ակտերի մասին ԼՂՀ օրենք
12. Տեղական ինքնակառավարման մասին ԼՂՀ օրենք
13. Նախադպրոցական կրթության մասին ԼՂՀ օրենք
14. Կրթության պետական տեսչության մասին ԼՂՀ օրենք
15. ԼՂՀ ԿԳՆ Կրթության պետական տեսչության կանոնադրություն
16. ԼՂՀ պետական ուսումնական հաստատությունե պետական ոչ առևտրային կազմակերպության օրինակելի կանոնադրություն
17. ԼՂՀ Պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատության կոլեգիալ կառավարման մարմնի՝ խորհրդի ձևավորման կարգ
18. Հանրակրթական ուսումնական հաստատության ուսուցչի թափուր տեղի համար մրցույթի օրինակելի կարգ
19. Ուսումնական հաստատության սովորողների կողմից կրթական ծրագրերի յուրացման ամփոփիչ ստուգման կամ ատեստավորման անցկացման, սովորողների փոխադրման, ավարտման և ուսումնական տարվա ընթացքում 120-200 ժամ բացակայած սովորողի՝ հաջորդ դասարան կամ հանրակրթության հաջորդ աստիճան փոխադրման կարգ
20. Լեռնային Ղաբաղի Հանրապետության հանրակրթական ուսումնական հաստատության սովորողի ընդունելության, տեղափոխման և ազատման կարգ
21. Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների օրինակելի ուսումնական պլաններ
22. Հանրակրթական դպրոցների կառուցվածքի և պահպանման սանիտարական կանոններ N 2.III.4-2...

Մանկավարժության և հոգեբանություն

1. Արնաուդյան Ա., Գյուլբուդադյան Ա., Խաչատրյան Ս., Խրիմյան Ս., Պետրոսյան Մ./ Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար/ - Եր.: Կրթության ազգային ինստիտուտի հրատ., 2004.– 180 էջ:

2. Բաղդասարյան Ա., Միքայելյան Օ., Նազարյան Ա. /Սովորողների ընթացիկ գնահատման մեթոդաբանություն/, ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարություն, 2008թ.:
3. Գրիգորյան Յու., Մինասյան Հ. /Հանրակրթական դպրոցի ֆիզիկական կուլտուրայի առարկայի չափորոշիչ և ծրագիր 1-12-րդ դասարաններ/ ՀՀ ԿԳՆ Կրթական ծրագրերի կենտրոն, Երևան 2007թ.:
4. Խրիմյան Ս., Հովսեփյան Ա., Մելքոնյան Մ., Էլոյան Ն., Շահրոջի Ֆ. /Դպրոցի ղեկավարում և կառավարում; Ձեռնարկ դպրոցի տնօրենների համար, ԱՅՈՇՔՍ, Երևան, 2003թ, 296 էջ;
5. Հանրակրթության պետական չափորոշիչ (նոր խմբագրությամբ՝ 1088-Ն, 28.07.2011թ. );
6. Հովհաննիսյան Ա., Հարությունյան Կ., Խրիմյան Ս., Խաչատրյան Ս., Բայաթյան Ն., Ալեքսանյան Լ., Պուրուկուրու Վ. /Համագործակցային ուսուցում; Ձեռնարկ / - Եր.; Անտարես, 2006 թ., 124 էջ;
7. Դույունջյան Գ. Ե. /Մանկավարժություն; Դասագիրք բուհերի համար; Եկու գրքով Գիրք 1, Գիրք 11 /- Եր.; Ջանգակ-97, 2005թ., 464 էջ;
8. Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Երևան. ,Հոգեբանե հրատարակչություն, 1997թ., 648 էջ;
10. Մ.Ա.Սկրտչյան /Կոլեկտիվ ուսուցման տարրերը; Մեթոդական ձեռնարկ ուսուցչի համար/Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարության <<Բյուրակն>> կրթական համալիր;Երևան 2009թվական;